

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Η' 663

Ιδιοκτήτης—Διευθυντής ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Πέμπτη 13 Μαΐου 1930

ΕΠΙ ΤΟΥ ΦΟΒΕΡΟΥ ΚΟΥΓΓΙΟΥ

Διὰ πρώτην φοράν ἀντήχησαν θρησκευτικαὶ Ψαλμοὶ ἐπὶ τῶν ἐρείπων τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς τοῦ Κουγγίου. Ὁ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων Σπυρίδων, ἐπὶ κεφαλῇ σαράντα ἱερέων ἐτέλεσεν Ἀρχιερατικὸν Μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ μεγάλου ἱεροεθνομάρτυρος Σαμουὴλ, μεθ' ὃ ὁ μέγας οὗτος ἐμνεσμένος Ἀρχιερεὺς—ἐξεφώνησε τὸν ἀκόλουθον ἀμήνητον λόγον:

30 Ἀπριλίου 1930—Κουγκι

Υἱάχοισιν ἐν τῇ ἱστορικῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐν τῇ ἡμετέρῳ ἐθνικῇ πτώσει καὶ καταστροφῇ ἰσάξια πολλῶν θριάμβων. Εἶναι μοιραῖον, φαίνεται, τὸ ἔλεος τῶν ἰδῶν νὰ γιγαντεύεται, καὶ τὸ ἐλεῖν ἀπὸ αἵμα αὐτοκρατορίας καὶ οἱ ἀδελφεοὶ ἰδιολογικοὶ ὄψαντο, οἱ ἀνοβριζόντες καὶ ἀπερσύντες τὰ ἔθνη ἢ καὶ δολοκλήρον τὴν ἀνθρωπότητα, νὰ ἔχουσιν ὡς ἀφῆρησαν τὴν πηγὴν αἵματος. Τὸ κῶλον τοῦ Σωκράτους ἐξησφάλισε τὸν θάνατον τῆς δημιουργικῆς τοῦ ἔθνους διδασκαλίας. Τὸν ἐπὶ νεοειδίαν στυγερὸν θάνατον ἐξέλεξε ἡ Πύθια Πύθια τὸν καθάγιασμον τῆς κορμωτικῆς διδασκαλίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀνέκδοτος τοῦ Λεοντάρου ἀπέβλεπε τὴν προάγγελον καὶ τὴν γενεσιουργὸν δύναμιν τῶν περὶ τὸν θάνατον. Ὁ ἡρώδης θάνατος τοῦ Κωνσταντίνου ἐπέφερε τὴν τοῦ γενηροῦ καὶ ἀποξηραίνου κορμὸς τοῦ Βυζαντίου ἀναστροφῆς τῆς Μεγάλης Ἰδέας, δι' ἣν τὸν τρομακτικὸν τῶν ζυγῶν, τῶν φερόμενων διὰ πρῶτην φοράν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἑνίαλι ἐθνικὴ ἀνέκδοτος τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἀσφαλῆς προάγγελος τῆς ἀναγεννήσεως αὐτοῦ. Καὶ τὸ δολοκλήτωμα τοῦ Σαμουὴλ, ἐπισφράγισαν μίαν δολοκλήτων σφαῖραν ἐπὶ τῶν ἀγώνων καὶ μνηστικῶν ἀδελφῶν, διηνοῖς τὸν δρόμον πρὸς τὸ Σουλτικὸν θαῦμα τὸ δημιουργήσαν κατὰ μέγιστον μέρος τὴν νῦν μας Ἑλλάδα.

Ὁ μυστηριώδης μοναχὸς, ὁ μυστηριώδης μεταφυσικὸς εἰς τοὺς ἀπορρηκτοὺς τοῦ βράχους, ὡς ἀεὶ τὸς ἐπὶ τὴν φυσικὴν καὶ φασαρία, ἐνσπερμασμένη τὰς κλίσεις καὶ τὰς συνθεταῖς τῶν τραχέων πολιτισμῶν, ἀφωροῦντο πρὸς αὐτοὺς, ἵνα μὴ τὴν σφαῖραν τοῦ τιμωροῦ αὐτοῦ καὶ ἐμπερίστατον νῦν ἰδεῖται, διὰ τῆς δυνάμεως τὴν ὁποίαν τοῦ ἐξησφάλισε, πλὴν τῆς προσωπικῆς τοῦ ἐπιβολῆς καὶ τῆς ἐπὶ τὸν λειτουργικὸν περιβλήμα. Ἀντὶ τοῦ στενοῦ πατριωτικοῦ πνεύματος τῆς πρωτοτόνου προσηλώσεως πρὸς τὴν γενεθλίον γῆν, καὶ τῶν μακρῶν ὕλικων συμφορῶν αἵτινα πρότερον καθύβηνον τὰς ἐπιθετικὰς τῶν ἐπιδρομῶν καὶ τὰς ἀμυντικὰς τῶν προσπαθειῶν, ἐγιναν τὴν εἰς τὰς ἀφελείας καὶ ἐνθουσιώδεις ψυχὰς τῶν ἰδῶν τῆς μεγάλης ἐλευθέρως Πατρίδος; ἀρρηκτῶς συνδεδεμένη πρὸς τὸ Χριστὸν τὴν πίστιν τὴν ἀγάπην, τὴν βαθύτητα παρ' αὐτοῖς ἐρμηνεύμενη. Καὶ οὕτως ὁ ἱεροφάντης μοναχὸς, ἀφ' οὗ ἐπὶ μακρὸν ἀπέβλεπε τὴν ψυχὴν τοῦ ἀγῶνος κατὰ τὴν

σκληρὰν ἐκείνην πάλιν, κατασιγῶν τὰ πάθη καὶ τὰς διενέξεις, ἐξουδετερώων τὰς ἐριδουρίας, κατὰ πολέμων τὴν ἀπογοήτευσιν, παλαίων κατὰ τῶν ἀπειλητικῶν συνεπειῶν τῆς πείνης καὶ τῶν στερήσεων προπαρεσκευάσας τὴν μεταφύσεσιν εἰς τὴν νέαν γιγαντικὴν ἀναβλάστησιν τῶν σιβαρῶν ἐκείνων ὁρειῶν κορμῶν.

Ὅτε ἡ ὕλη καὶ βία ἐπεβλήθη ἐν τέλει καὶ ἡ δροξὶς ἐκείνη τῶν ἡρώων ὑπερβλήθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς προσφιλεῖς τῆς βράχους, ἡ ἐκρίσις δ' ἀπέβαινε καταστροφικὴ καὶ θά ἐπέφερε τὴν ἐξαφάνισιν, τὰ λίγα ἀπομεινάρια τῆς φυγῆς καὶ τοῦ χαμοῦ θὰ διασκορπίζοντο θλιβερώς, ἂν μὴ ἦσαν προπαρασκευασμένα διὰ τὴν μεταφύσεσιν ἀπὸ τοῦ αἰχμηροῦ ἐδάφους τοῦ στενοῦ τοπικιστικοῦ πνεύματος εἰς τὸν γονιμώτατον κῆπον τῆς ἐννοίας τῆς μεγάλης ἐλευθέρως Πατρίδος.

Καὶ ἡ πυρίνη στήλη, ἡ ἀναπηδήσασα ἐκ τοῦ ἡρσιπώμενου τούτου Νοτίου τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ὁποίας ἐσελάγησε τὸ πενιχρὸν ῥάσον τοῦ Σαμουὴλ, ἐπέτυχεν θαυμαστικὴν τὴν μεταφύσεσιν αὐτήν. Τὰ στενὰ ὅρια τοῦ περιβόλου τοῦ Τετραχωρίου, καταδικασθέντα εἰς αἰώνιον ἐρήμωσιν ἀπὸ τὴν λύσαν τῶν κατακτητῶν, στοιχειομενία πλέον ἀπὸ τὴν ἐσχάτην θυσίαν διηρυνήθησαν καταπληκτικῶς καὶ περιέλαβον δολοκλήρον τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ἐξερριζωμένος Σουλτικὸς δὲν νοσταλγῶν πλέον ἀδελφῶν τοὺς ἀπρὸς τοὺς βράχους του. Κάθε κορυφὴ τῆς Ροῦμῆλης καὶ κάθε πέτρα τοῦ Μεσολογγίου εἶναι κομμάτι ἀπὸ τὸ Σούλι, τὸ ὁποῖον ὑπερασπίζετο τὴν λύσαν ἐξαγριωμένου διὰ τὴν τύχην τῶν νεογνῶν τοῦ θηρίου.

Καὶ ἰδὲ τὰ κατορθώματα τῆς Ροῦμῆλης καὶ ἰδὲ τὸ θαῦμα τοῦ Μεσολογγίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξεπλήθη σεν ἡ ἐθνικὴ μας Παλιγγενεσία, ἐργον κατὰ τὸ πλεῖστον τῶν Σουλτικῶν τῶν.

Τὴν πυρίνην ἐκείνην στήλην συμβολίζει ἡ πενιχρὰ αὐτὴ στήλη, στήθεϊ σα προχέουσα, ἀντὶ τοῦ ὀφειλομένου μεγαλειώδους μνημείου, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θ' ἀνεγερθῇ μίαν ἡμέραν, διότι ἡ ἀπόδοσις τοῦ χρόνου δὲν μειώνει, ἀλλ' αὐξάνει τὴν ἐκτίμησιν τῆς θυσίας. Εἶναι πενιχρὰ, ἀλλ' ὑπὸ τὸ πενιχρὸν τῆς περιβλήμα δὲν δυσκολεύονται τὰ μάτια τῆς ψυχῆς νὰ διακρίνουν τὸν ἱερὸν βωμὸν τῆς Πίστης, τῆς ὁρμῆς μετακινήσεως πίστεως, τὸν βωμὸν τῆς πατριδολατρίας, ἄνευ τοῦ ὁποίου, παρὰ πάντα τὰ ἀνταρτήματα φληναφήματα, δὲν εἶναι

δυνατὴ ἡ πρόδοσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ἀνθρωπότητος, τὸν βωμὸν τῶν ἰδανικῶν, πρὸς τοῦ ὁποίου εὐλαβεῖς προσκυνεῖται ἡμεῖς σήμερον, δολοκλήρος ἡ Ἑλλάς αὖτις, θὰ προσέλθῃ νὰ κατεβῇ τὸν φόρον τῆς εὐλοβίας, τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης.

Τὸν βωμὸν τοῦτον προσέλθετε ν' ἀποκαλύψετε, Κύριε Ὑπουργέ! Προσέλθετε ὑπὸ τὴν ἰδιότητά σας ὡς ἐκπροσώπου τῆς Ἑλευθέρως Ἑλλάδος, ἢ ἡ Ἑλευθερία ἐντεύθην τὸ πρῶτον ἐξεπλήθησεν. Ἀλλὰ προσέλθετε κωδὶς ὡς ὁ προνομιούχος Ἕλλην, εἰς τὰς φλέβας τοῦ ὁποίου ῥεεῖ αἷμα, ἀναβλύσαν ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης. Προσέλθετε νὰ τὸν ὀψῆτε τὰς δυνάμεις σας διὰ νὰ δυνηθῇτε ν' ἀνταποκριθῆτε εἰς τὰς βαρεῖας ὑποχρεώσεις, ἃς ὑπὲρ πάν ἄλλο αὐτῆς ἡ ἰδιότης σας ἐπιβάλλει. Προσέλθετε ν' ἀντλήσετε ἀπὸ τὴν πηγὴν ταύτην τῆς ζωτικότητος καὶ νὰ διοχετεύσετε εἰς πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν πίστιν, πίστιν θρησκευτικὴν, ἢ ἀφρόνως σήμερον, ὡς Κοινωνία καὶ ὡς κρατικὴ ὁργάνωσις, συντρίβου καὶ διὰ τὴν ὁποίαν πικρὸς αὐριον θὰ μετανοήσῃ πῖστιν πατριωτικὴν εἰς τὰ μεγάλα πεπρωμένα τῆς Φυλῆς, τὴν ὁποίαν ὑποσκάπτει ἡ ἀποκαρτέρωσις, ὁ ὕλισμός, ὁ δὴ δὲν ὀρθολογισμός.

Προσέλθετε!

Μεθ' ὃ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. Δημ. Νότη Μπότσαρης τὴν ἐπὶ τῶν ἐρείπων τοῦ Κουγγίου ἀνεγερθεῖσαν ἀναθηματικὴν στήλην.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ

Αἱ εορταὶ τοῦ Σουλίου ἐπέτυχον μὲν ὑψηλοτάτης, χάριν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἡπείρου κ. Αχ. Καλεῦρα καὶ δύο τριῶν μελῶν τῆς Ὁργανωτικῆς Επιτροπῆς, ὅστις Γενικὸς Διοικητὴς ἐπῆρε τὸ ζήτημα κατὰ κράτος, ὡς ἰδικὸν τοῦ ζήτημα, ἀπετυχεν δὲ ἀπὸ πανηπειρωτικῆς ἀπόψεως, διότι τὸ Σούλι εἶναι ἱστορία ἡ πειρωτικὴ καὶ ἀνήκει εἰς δολοκλήρον τὴν Ἡπείρον.

Τὴν μεγαλειότητα ἀδιαφοροῦν ἔδεξεν ἡ Κυβέρνησις, χορηγήσας μόνον 10 χιλιάδας δραχμῶν καὶ τοῦτο μὲ χίλια δὲ στανιά καὶ μὲ τὴν πίεσιν ἀφ' ἐνὸς μὲν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἡπείρου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ βουλευτοῦ Ἰωαννίνων κ. Δημ. Τ. Νότη Μπότσαρη. Ὁ Ἀνώτατος Ἀρχὴν κ. Αλ. Ζαΐμης δὲν ἀντεπροσώπευε, ὡς ὀφείλει, οὕτε ἡ Ἀκαδημία, οὕτε τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ ὁποῖον μάλιστα ὁ Πρύτανης, τέλειον ἀγεωγράφος καὶ ἀνιστόρητος τυγχάνων, ἐσήκωσε τὸ Ζαλογγιον εἰς τοὺς ὥμους τοῦ ἀπὸ τὴν παρῶν νου τοῦ Ἀμβρακικοῦ Κόλπου καὶ τὸ ἐναπέθηκεν εἰς τὸ Σούλι!

Ἀνεπαρκῶς ἀντεπροσώπευε ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἐκκλησία. Ἐκ τῶν ἐξ Ἀρχιερέων τῆς Ἡπείρου, μόνον ὁ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων Κοσ. Κοσ. Σπυρίδων παρέστη, καὶ ὁ ἀσθενὴς Μητροπολίτης Παράμυθας, ἀντιπροσώπευε παρὰ τοῦ ἀρχιερατικοῦ τοῦ Ἐπιτρόπου Παπαῖ Ἀντωνίου, οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες: Προβέτης, Ἀρτῆς, Κονίτης καὶ Πωγωνιανῆς οὕτως φένησαν οὕτε ἀκούστηκαν!

Ἐλθόμεν τώρα εἰς τοὺς Σουλτικὰς, τοὺς ἀπογόνους τῶν ἡρώων! Δύο Σουλτικῶν οἱ κ. κ. Δημ. Νότη Μπότσαρης καὶ Χ. Χρηστοβασίλης, καὶ δύο Σουλτικοὶ οὗτοι: αἱ Δεσποινίδες Δέσπω Νότη Μπότσαρη καὶ Ἀνθούλα Χρηστοβασίλη, ἀντεπροσώπευσαν τὴν λεοντόθυμον γενεάν τῶν Σουλτικῶν καὶ τῶν Σουλτικῶ-

ρισσῶν!

—Τί ἔχουν γένει εἰ τόσοι ἄλλοι Μποτσαρίοι, οἱ Τζοβελλοῖ, οἱ Δρακαῖοι, οἱ Μαλαμῆοι, οἱ Κουτσουναῖοι, οἱ Ζερβαῖοι, οἱ Μπενουκαῖοι, οἱ Μπαϊραχταῖοι, οἱ Φωτομαραῖοι, οἱ Δαγκλαῖοι καὶ οἱ τόσοι ἄλλοι Σο λιῶτες;

—Αὐτοὶ ἔχουν!

Ἄν ἔλειπαν δὲ καὶ οἱ Σουλτικοὶ ἄνθρωποι ἀπὸ τὰ Σκάπετα τῆς Παραμυθίας, ἀπὸ τὴν Λάκκην καὶ τὴν Λαγκοπούλιν, οἱ ἱστοὶ προσέτρεξαν ἀδελφοί, φουστανελλοφορεμένοι καὶ ἀρματοφορεμένοι, καὶ ἂν ἔλειπαν τὰ κανόνια τῆς VII Μορφῆς Ἡπείρου, τότε αἱ εορταὶ τῆς Ἐκκτονιστηρίδος τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας ἐν Σουλῷ θὰ ἐτελοῦντο ὑπὸ ἐχεμύθια!

Ὅφειλον νὰ ἐξάρωμεν τὴν σιουλικοτομήν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἡπείρου κ. Αχ. Καλεῦρα καὶ τοῦ Στρατηγοῦ κ. Χασαπιδίου, οἱ ὁποῖοι θειοπαθῆσαντες καὶ ταλαιπωρηθέντες κατὰ τὴν μετὰ τὴν ἐπὶ τὸ Σούλι καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐκείθεν μετὰ βαρύνει καὶ ἐπιστροφὴν διὰ δυσπροσπίτων ὁρῶν καὶ κινδυνῶν μονοπατίων καὶ γιδοδρόμων, ὅχι μόνον δὲν παρεπονέθησαν καὶ δὲν μετενόησαν διότι μετέβησαν εἰς τὸ Σούλι, ἀλλ' ἀπεναντίας, καυχῶνται διὰ τοῦτο καὶ θεωροῦν ὡς τὴν λαμπροτέραν ἡμέραν τοῦ βίου τῶν, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν παρέστησαν εἰς τὰς ἐν Σουλῷ εορτάς.

Εἰς τὴν εἰρήνην τῶν σιουλικοτομῶν καὶ σιουλικοτομῶν κατὰ κράτος ἐκ τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Μέσης Ἐκκαίδευσως κ. Ἰω. Κατσουρόν καὶ τὸν περιφερειακὸν Διευθυντὴν τῶν Τ. Τ. Τ. κ. Σταλῆμερον, οἱ ὁποῖοι ἐκινδύνευσαν ὁ μὲν νὰ πέσῃ εἰς τὸν Ἀχέρον καὶ νὰ πνιγῇ, ὁ δὲ περὶ ἐκτοῦ ὑποζυγίου του, παρ' ὀλίγον νὰ μὴν ξαναγυρίσῃ στὰ Γιάννινα. Τούτους καὶ τοὺς γενοῦσι αὐτῶν ἱπποῦς κ. κ. Ἀθ. Τραχήλην καὶ Γ. Βηλαρᾶν, τοὺς ὁποίους ἐπῆρε σὺν λαμῶν τοῦ δ. κ. Μπότσαρης, καθὼς καὶ τὸν Νομάρχην Προβέτης, κ. Γ. Μαργαλόπουλον, ὅστις ἐξεκίνησε μὲν, νὰ μετοβῇ εἰς τὸ Σούλι, ἀλλὰ τρομ' ἔξας ἀπὸ τὴν κωκοπύαν καὶ τοὺς ἀνὰ πᾶν βῆμα κινδύνους, ὀνομάζομεν μεγαλοσιουλικοτομάρτυρας!

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΗΡΗΤΑ

Διὰ τοὺς Κρητοσυνιστώτες ἀπὸ τὴν Ἀθήνα δικαίως διαμαρτυρεῖται διότι ἡ ἐνταῦθα Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκκτονιστηρίδος δὲν ἐνέστη τὸ ἴδιον τοῦτο Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἰω. Δομπόλη, καταγομένου, ὡς εἶναι γνωστότατον ἐκ Κρητοσυνιστῶν. Ἀλλὰ δὲν βλέπομεν διαμαρτυρομένους τοὺς Ζιτσοῦς, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν ἐνέστη τοῦ συμμαρτυροῦσαντος καὶ συναποθανόντος μετὰ τοῦ Ρήγα Δημητρίου Νικολῆ (Λιάσκου) τοῦ Ζιτσοῦ, οὕτως τοὺς Βελτιστινοὺς διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ Ἀλῆ, παρὰ Στάθρον Τσαπαλάμον, πατέρα τοῦ ἐδεργέτου Γεωργίου Στάθρον, τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ὁρφανοτροφείου, οὕτως τὸς ἐν γένει Κρητοσυνιστώτες διὰ τὸν ἐκ Γουργιανιστῶν καταγόμενον ἡγούμενον τοῦ Κουγγίου Σαμουὴλ. Νομίζομεν δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐπανορθώσῃ τὸ λάθος τῆς ὁρίζουσα μίαν ἡμέραν ἄλλην εορταστικὴν διὰ τὴν Κρητοσυνιστῶν, μίαν διὰ τὴν Ζιτσοῦν καὶ τὴν Βελτιστῶν, καὶ μίαν ἄλλην δὲ τὴν Γουργιανιστῶν, ἄλ-

